

1. TIẾNG VIỆT

Tên đề tài: Dạy học gắn với bối cảnh văn hóa, xã hội theo mô hình STS: Nghiên cứu trường hợp trong dạy học chủ đề Âm thanh – Môn Khoa học tự nhiên lớp 7.

Ngành: Lí luận và Phương pháp dạy học bộ môn (Vật lí)

Mã số: 9140111

Họ và tên NCS: Nguyễn Thị Thanh Phương

Người hướng dẫn khoa học:

1. GS.TS. Đỗ Hương Trà

2. TS. Phùng Việt Hải

Cơ sở đào tạo: Trường Đại học Sư phạm – Đại học Đà Nẵng

Tóm tắt: Trong bối cảnh đổi mới giáo dục phổ thông theo định hướng phát triển phẩm chất, năng lực học sinh, việc tích hợp nội dung giáo dục văn hóa, xã hội vào dạy học các môn học, đặc biệt là các môn khoa học, đang trở thành một yêu cầu cấp thiết. Luận án này tập trung nghiên cứu việc vận dụng dạy học gắn với bối cảnh văn hóa, xã hội theo mô hình STS (Science – Technology – Society) nhằm bồi dưỡng trách nhiệm của học sinh đối với các vấn đề văn hóa, xã hội tại địa phương, nơi học sinh sinh sống và học tập.

Trên cơ sở tổng quan lý luận và thực tiễn, luận án đã hệ thống hóa và phát triển cơ sở lý luận về dạy học gắn với bối cảnh văn hóa, xã hội theo mô hình STS nhằm bồi dưỡng trách nhiệm của học sinh đối với các vấn đề văn hóa, xã hội bao gồm: Khái niệm về dạy học gắn với bối cảnh văn hóa, xã hội; quy trình thiết kế dạy học gắn với bối cảnh văn hóa, xã hội theo mô hình STS nhằm bồi dưỡng trách nhiệm của học sinh; xây dựng cấu trúc trách nhiệm của học sinh đối với các vấn đề văn hóa, xã hội, bao gồm các thành phần, biểu hiện và tiêu chí đánh giá cụ thể, có thể sử dụng trong nghiên cứu và thực tiễn dạy học.

Trên nền tảng lý luận và khảo sát thực tiễn tại địa phương, luận án đã thiết kế được quy trình tổ chức dạy học chủ đề Âm thanh trong chương trình Khoa học Tự nhiên lớp 7 gắn với bối cảnh văn hóa, xã hội tại khu vực Tây Nguyên theo mô hình STS. Việc triển khai thực nghiệm sư phạm tại một số trường trung học cơ sở cho thấy: (1) dạy học gắn với bối cảnh văn hóa, xã hội có hiệu quả rõ rệt trong việc phát triển trách nhiệm của học sinh đối với các vấn đề văn hóa, xã hội; (2) đồng thời không làm giảm kết quả học tập của học sinh. Đặc biệt, kết quả thực nghiệm sư phạm đã có tác động mạnh mẽ tới cộng đồng thông qua các phương tiện báo chí và tuyên truyền liên quan tới việc bảo tồn văn hóa các loại hình nhạc cụ của người dân tộc bản địa tại Tây Nguyên.

Về phương pháp nghiên cứu, luận án vận dụng kết hợp nghiên cứu trường hợp với các công cụ đánh giá định tính và định lượng, góp phần làm phong phú cách tiếp cận nghiên cứu trong giáo dục. Kết quả nghiên cứu không chỉ có giá trị lý luận, mà còn mở ra hướng triển khai thực tiễn trong nhiều môn học, chủ đề và bối cảnh địa phương khác

Từ khóa: Dạy học gắn với bối cảnh; Văn hóa, xã hội; Trách nhiệm; Âm thanh; Mô hình STS.